

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ ЗДОБУВАЧІВ «ХЕДЖУВАННЯ МАРКЕТИНГОВИХ РИЗИКІВ»

Лектор курсу		Воскобоєва Олена Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри маркетингу					
Контактна інформація лектора (e-mail),		o.voskoboeva@duikt.edu.ua					
Сторінка курсу в Google Classroom		https://classroom.google.com/c/NzUwMDQ5MjczMzg					
<i>Дисципліна вільного вибору здобувачів</i>							
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:				
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка
	5	150	18	-	36	-	96
АНОТАЦІЯ КУРСУ							
Мета курсу:	Формування теоретичних знань і практичних навичок щодо ідентифікації, оцінки та мінімізації маркетингових ризиків за допомогою інструментів хеджування для мінімізації потенційних втрат у маркетинговій діяльності						
В результаті вивчення дисципліни здобувач має знати				В результаті вивчення дисципліни здобувач має вміти			
Знати:				Вміти:			
<ul style="list-style-type: none"> - Види та джерела маркетингових ризиків - Методи аналізу та оцінки ризиків - Ключові принципи управління ризиками - Методи зниження маркетингових ризиків - Стратегії хеджування у маркетингу - Правове та етичне регулювання хеджування - Законодавчі аспекти фінансових інструментів - Регулювання діяльності на фінансових ринках - Етичні норми у ризик-менеджменті 				<ul style="list-style-type: none"> - Аналізувати маркетингові ризики - Оцінювати ймовірність та наслідки ризиків - Розробляти стратегії хеджування - Вибирати оптимальні методи управління ризиками - Використовувати фінансові інструменти хеджування - Прогнозувати та мінімізувати ризики - Використовувати математичні та статистичні методи прогнозування - Формувати антикризові плани - Оцінювати ефективність хеджування 			
ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ							
Тема, опис теми			Вид заняття	Форми і методи навчання/питання до самостійної роботи			
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ХЕДЖУВАННЯ МАРКЕТИНГОВИХ РИЗИКІВ							
Тема 1. Концепція маркетингових ризиків: сутність, класифікація та чинники виникнення Знати: сутність та значення маркетингових ризиків, основні види ризиків (фінансові, репутаційні, конкурентні, цифрові тощо), чинники виникнення маркетингових ризиків. Вміти: аналізувати маркетингові ризики та їх вплив на бізнес, використовувати методи оцінки ризиків у маркетинговій діяльності. Рекомендовані джерела: 1-5 Оцінювання за тему = 10 балів			Лекція 1 2 год.	Пояснювально - ілюстративний, лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів			
			Практичне заняття 1 2 год.	Усне опитування, обговорення ситуаційного завдання «Визначення маркетингових ризиків». Навчальна дискусія «Які маркетингові ризики є найбільш загрозливими для бізнесу?»			
			Практичне заняття 2 2 год.	Усне опитування, тестування, обговорення ситуаційного завдання «Аналізувати маркетингові ризики та їх вплив на бізнес» Навчальна дискусія «Чи можна повністю уникнути маркетингових ризиків?»			
			Самостійна робота 10 год.	Розробити презентацію на одну з обраних тем (10-12 слайдів): Фактори виникнення маркетингових ризиків. Приклади маркетингових ризиків у реальному бізнесі. Вплив зовнішніх факторів на маркетингові ризики.			

		Управління маркетинговими ризиками: ключові підходи.
<p>Тема 2. Сутність хеджування ризиків: концепція, механізми та інструменти управління невизначеністю</p> <p>Знати: основи хеджування як методу управління ризиками, основні механізми хеджування (диверсифікація, деривативи, страхування). Інструменти хеджування. Вміти: обирати відповідні стратегії хеджування для різних типів ризиків, оцінювати ефективність хеджування.</p> <p>Рекомендовані джерела: 1-5</p> <p>Оцінювання за тему = 10 балів</p>	Лекція 2 2 год.	Пояснювально - ілюстративний, лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів
	Практичне заняття 3 2 год.	Усне опитування, обговорення ситуаційного завдання «Вибір стратегії хеджування для різних типів ризиків» Навчальна дискусія «Чи завжди хеджування є найкращим способом мінімізації ризиків?»
	Практичне заняття 4 2 год.	Усне опитування, тестування, обговорення ситуаційного завдання «Оцінювати ефективність хеджування» Навчальна дискусія «Співвідношення вартості та ефективності хеджування»
	Самостійна робота 10 год.	Розробити презентацію на одну з обраних тем (10-12 слайдів): Інструменти управління невизначеністю в бізнесі. Диверсифікація як спосіб зниження ризиків. Використання деривативів для хеджування. Порівняння методів хеджування ризиків. Кейс-стаді: успішне застосування хеджування у компаніях.
<p>Тема 3. Стратегії хеджування маркетингових ризиків</p> <p>Знати: основні стратегії хеджування (активне та пасивне, гнучке та жорстке), підходи до управління маркетинговими ризиками. Вміти: застосовувати стратегії хеджування на практиці, оцінювати ризики та вибрати відповідну стратегію.</p> <p>Рекомендовані джерела: 1-5</p> <p>Оцінювання за тему = 10 балів</p>	Лекція 3 2 год	Пояснювально - ілюстративний, лекція-візуалізація, експрес-опитування
	Практичне заняття 5 2 год.	Усне опитування, обговорення ситуаційного завдання «Розробка стратегії хеджування ризиків» Навчальна дискусія «Чи можна ефективно хеджувати всі маркетингові ризики?»
	Практичне заняття 6 2 год.	Усне опитування, тестування, обговорення ситуаційного завдання «Ефективність комбінованих стратегій хеджування» Навчальна дискусія «Використання big data в управлінні ризиками»
	Самостійна робота 10 год.	Розробити презентацію на одну з обраних тем (10-12 слайдів): Підходи до хеджування маркетингових ризиків. Активне та пасивне хеджування: плюси та мінуси. Гнучке та жорстке хеджування: відмінності та приклади. Використання big data у стратегіях хеджування. Психологія ризиків у маркетингових стратегіях. Практичні кейси хеджування маркетингових ризиків.
<p>Тема 4. Фінансові інструменти хеджування маркетингових ризиків</p> <p>Знати: сутність поняття страхові поліси, форварди, ф'ючерси, особливості використання фінансових інструментів у маркетинговій діяльності.</p>	Лекція 4 2 год	Пояснювально - ілюстративний, лекція-візуалізація, експрес-опитування
	Практичне заняття 7 2 год.	Усне опитування, обговорення ситуаційного завдання «Аналіз маркетингових ризиків» Навчальна дискусія «Чи варто використовувати деривативи у маркетингових кампаніях?»
	Практичне заняття 8 2 год.	Усне опитування, тестування, обговорення ситуаційного завдання «Розробка плану хеджування ризиків»

<p><u>Вміти:</u> аналізувати ефективність фінансових інструментів, визначати оптимальні інструменти для конкретних маркетингових ситуацій.</p> <p><u>Рекомендовані джерела:</u> 1-3</p> <p>Оцінювання за тему = 10 балів</p>		Навчальна дискусія «Практичне застосування фінансових інструментів у маркетинговому хеджуванні»
	Самостійна робота 10 год.	Розробити презентацію на одну з обраних тем (10-12 слайдів): Використання деривативів у хеджуванні маркетингових ризиків. Ф'ючерси та опціони як засоби захисту від ризиків. Роль страхування у фінансовому хеджуванні маркетингових ризиків. Порівняльний аналіз фінансових інструментів хеджування. Використання валютних операцій у маркетинговому хеджуванні. Приклади застосування фінансових інструментів у маркетинговій діяльності. Вплив фінансових стратегій хеджування на ефективність маркетингу.».
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ХЕДЖУВАННЯ МАРКЕТИНГОВИХ РИЗИКІВ		
<p>Тема 5. Управління репутаційними ризиками в маркетингу</p> <p><u>Знати:</u> джерела репутаційних ризиків, методи управління кризовими ситуаціями.</p> <p><u>Вміти:</u> розробляти антикризові стратегії, аналізувати кейси репутаційних криз.</p> <p><u>Рекомендовані джерела:</u> 4-6</p> <p>Оцінювання за тему = 15 балів</p>	Лекція 5 2 год	Пояснювально - ілюстративний, лекція-візуалізація, експрес-опитування
	Практичне заняття 9 год.	Усне опитування, обговорення ситуаційного завдання «Методи оцінки репутаційних ризиків у маркетингу.» Навчальна дискусія «Як цифрова епоха змінила управління репутаційними ризиками?»
	Практичне заняття 10 год.	Усне опитування, тестування, обговорення ситуаційного завдання «Аналіз кейсів репутаційних криз відомих брендів» Навчальна дискусія «Репутаційний менеджмент у кризових ситуаціях »
	Самостійна робота 10 год.	Розробити презентацію на одну з обраних тем (10-12 слайдів): Використання PR-стратегій для зниження репутаційних загроз. Соціальні мережі як джерело та засіб управління репутаційними ризиками. Антикризові комунікаційні стратегії. Ефективність систем моніторингу репутації. Вплив корпоративної культури на репутаційні ризики.
<p>Тема 6. Цифрові ризики та їх хеджування в маркетингових кампаніях</p> <p><u>Знати:</u> основні види цифрових ризиків (злом, витік даних, дезінформація), методи захисту бренду в цифровому середовищі.</p> <p><u>Вміти:</u> використовувати технології для мінімізації цифрових ризиків, розробляти політику кібербезпеки.</p> <p><u>Рекомендовані джерела:</u> 4-6</p> <p>Оцінювання за тему = 15 балів</p>	Лекція 6 2 год	Пояснювально – ілюстративний, лекція-візуалізація, експрес-опитування
	Практичне заняття 11 год.	Усне опитування, обговорення ситуаційного завдання «Алгоритми виявлення та запобігання шахрайству в інтернет-рекламі» Навчальна дискусія «Чи можна запобігти цифровим ризикам у маркетингу?»
	Практичне заняття 12 год.	Усне опитування, тестування, обговорення ситуаційного завдання «Аналіз цифрових ризиків: інструменти та методи» Навчальна дискусія «Кібербезпека у цифровому маркетингу »
	Самостійна робота 12 год.	Розробити презентацію на одну з обраних тем (10-12 слайдів): Основні типи цифрових ризиків у маркетингу. Методи захисту бренду в цифровому просторі. Використання штучного інтелекту у мінімізації цифрових загроз. Роль кібербезпеки у маркетингових стратегіях. Вплив фейкової інформації та дезінформації на маркетингові кампанії.
	Лекція 7	Пояснювально - ілюстративний, лекція-візуалізація, експрес-опитування

<p>Тема 7. Хеджування ризиків у міжнародному маркетингу</p> <p><u>Знати:</u> особливості ризиків у міжнародному маркетингу, методи управління валютними, політичними, логістичними ризиками. <u>Вміти:</u> адаптувати стратегії до міжнародних ринків, використовувати міжнародні фінансові інструменти для хеджування.</p> <p><u>Рекомендовані джерела:</u> 4-6</p> <p>Оцінювання за тему = 10 балів</p>	2 год	
	Практичне заняття 13 год.	Усне опитування, обговорення ситуаційного завдання «Розробка ліцензійних угод» Навчальна дискусія «Чи варто використовувати єдину стратегію хеджування на всіх ринках?»
	Практичне заняття 14 год.	Усне опитування, тестування, обговорення ситуаційного завдання «Аналіз умов ліцензування» Навчальна дискусія «Управління ризиками у глобальному маркетингу»
	Самостійна робота 12 год.	Розробити презентацію на одну з обраних тем (10-12 слайдів): Особливості хеджування маркетингових ризиків на міжнародних ринках. Використання страхування для управління міжнародними ризиками. Політичні та економічні ризики у глобальному маркетингу. Хеджування валютних ризиків у міжнародних кампаніях. Логістичні ризики та їх мінімізація в міжнародному маркетингу. Правові аспекти міжнародного маркетингового хеджування. Аналіз кейсів успішного хеджування ризиків у міжнародному маркетингу.
<p>Тема 8. Страхування маркетингових ризиків: підходи та механізми</p> <p><u>Знати:</u> види страхування маркетингових ризиків, роль страхування у мінімізації маркетингових втрат. <u>Вміти:</u> оцінювати доцільність страхування в маркетингових кампаніях, обирати відповідні страхові продукти.</p> <p><u>Рекомендовані джерела:</u> 4-6</p> <p>Оцінювання за тему = 10 балів</p>	Лекція 8 2 год	Пояснювально - ілюстративний, лекція-візуалізація, експрес-опитування
	Практичне заняття 15 год.	Усне опитування, обговорення ситуаційного завдання «Приклади успішного страхування маркетингових ризиків» Навчальна дискусія «Механізми страхування маркетингових ризиків»
	Практичне заняття 16 год.	Усне опитування, тестування, обговорення ситуаційного завдання «Сучасні методи страхування ризиків» Навчальна дискусія «Страхування та хеджування: що ефективніше?»
	Самостійна робота 12 год.	Розробити презентацію на одну з обраних тем (10-12 слайдів): Основи страхування маркетингових ризиків. Порівняння традиційних і сучасних методів страхування ризиків. Види страхових продуктів для захисту маркетингових інвестицій. Використання страхових інструментів у кризовому управлінні. Страхування бренду та його роль у маркетингових кампаніях. Ефективність страхування у порівнянні з іншими методами хеджування
<p>Тема 9. Оцінка ефективності хеджування маркетингових ризиків</p> <p><u>Знати:</u> метрики оцінки ефективності хеджування, методи аналізу ризиків (SWOT, PEST, сценарний аналіз).</p>	Лекція 9 2 год	Пояснювально - ілюстративний, лекція-візуалізація, експрес-опитування
	Практичне заняття 17 год.	Усне опитування, обговорення ситуаційного завдання «оцінки ефективності хеджування маркетингових ризиків» Навчальна дискусія «Як правильно виміряти ефективність хеджування?»

<p>Вмісти: використовувати КРІ для вимірювання ефективності хеджування, аналізувати наслідки застосування стратегій хеджування.</p> <p>Рекомендовані джерела: 4-6</p> <p>Оцінювання за тему = 10 балів</p>	<p>Практичне заняття 18 год.</p>	<p>Усне опитування, тестування, обговорення ситуаційного завдання «Прогнозування маркетингових ризиків та стратегічне планування»</p> <p>Навчальна дискусія «Інструменти аналізу ефективності маркетингового хеджування»</p>
	<p>Самостійна робота 10 год.</p>	<p>Розробити презентацію на одну з обраних тем (10-12 слайдів):</p> <p>КРІ для вимірювання ефективності хеджування.</p> <p>Аналіз успішних та невдалих стратегій хеджування.</p> <p>Використання аналітичних інструментів у моніторингу ризиків.</p> <p>Вплив хеджування на довгострокову маркетингову стратегію.</p> <p>Порівняння витрат на хеджування та отриманих вигод.</p>

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран. Комп'ютерний клас для проведення практичних занять. Програмне забезпечення: ОС Windows, MS Office, доступ до онлайн-додатків, періодичних видань та інших інтернет-джерел, до електронної бібліотеки ДУІКТ, до віртуального навчального середовища Google Workspace for Education, інформації сайту Університету.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Угрин Д. І., Довгунь А. Я. Ризик-менеджмент та маркетинг в ІТ-галузі. *Навчально-методичний посібник*. Чернівці. 2023. 100 с. <http://surl.li/rofrz>
 2. Ковшун Н. Е., Левун О. І. Аналіз та реалізація проектів : *навч. посіб.* Рівне : НУВГП, 2022. 350 с. URL: <http://surl.li/rofte>
 3. Управління ризиками: Навчальний наочний посібник: *навч. посіб.* для студ. спеціальності 073 «Менеджмент» / М.О. Кравченко, К.О. Бояринова, К.О. Копішинська; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 432с.
 4. Економічні ризики: методи вимірювання та управління: *Навчальний посібник* / Скопенко Н.С., Федулова І.В., Мазник Л.В., Кириченко О.М., Удворгелі Л.І.; за заг. ред. Скопенко Н.С. К.: НУХТ. 2021. 344 с. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ad3cf033-6858-4e2f-b001-85f9b3dc0d8f/content>
 5. Ріщук Л.І. Управління ризиками: *практикум*. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ. 2020. 47 с.
- Додаткова :**
6. Ромащенко О.С., Есмаханова А. У. Управління маркетинговими ризиками телекомунікаційних підприємств. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2022. № 1-2. С. 46-51. URL: <http://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/2710>
 7. Атюшкіна В.В. Методи зниження маркетингових ризиків страхової компанії. *Маркетинг і цифрові технології*. 2020. №1. Т.4. С.73.-87. <https://mdt-opu.com.ua/index.php/mdt/article/view/94>
 8. Балдинюк В. Ризик-менеджмент як інструмент управління діяльності суб'єктів господарювання. *Економіка та суспільство*. 2023. №55. С. <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2861>
 9. Бець М.Т., Кучер Л. І. Управління маркетинговими ризиками
 10. Карпенко, Л., Чорненська, Л. Ідентифікація та управління ризиками в маркетинговій діяльності. *Економічний простір*. 2022. №180. С. 54-57. <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1112>

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- За ініціативою викладача зміст даного курсу оновлюється щорічно, враховуючи зміни у законодавстві України, наукові досягнення за тематикою освітньої компоненти.
- Здобувачі також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу.

- Здобувачі мають право на перезарахування результатів навчання набутих у **неформальній та інформальній освіті** згідно «Положення про неформальну освіту Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій» https://duikt.edu.ua/uploads/p_447_35048489.pdf

Правила академічної доброчесності

- Здобувачі освіти у своїй навчальній діяльності зобов'язані дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності.
- Кожне навчальне завдання має бути виконане самостійно, крім випадків, коли його виконання передбачає участь декількох осіб або правилами виконання відповідних завдань дозволено отримання допомоги від інших осіб, використання допоміжних матеріалів та засобів, мережі Інтернет тощо.
- Кожен здобувач освіти у разі використання у своєму академічному творі результатів інтелектуального творіння інших авторів (текстів, ідей, розробок, тверджень, відомостей, думок тощо) зобов'язаний зробити посилання на відповідне джерело інформації.
- Навчальна робота може включати (повністю або частково) попередню навчальну роботу здобувача освіти лише у тому випадку, якщо це прямо дозволено умовами навчального завдання.
- В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.
- Здобувачі можуть ознайомитися із Кодексом академічної доброчесності Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій на сторінці сайту: https://duikt.edu.ua/uploads/p_447_96297052.pdf

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Використовується накопичувальна (100 бальна) система оцінювання. Поточна успішність складається з успішності за активність під час лекцій, роботу на практичних заняттях, виконання завдань під час самостійної роботи. Всі завдання оцінюються відповідно вимог щодо змістовності та встановлених строків виконання і їх здачі. Якщо студента не допущено до складання заліку, як такого, що не виконав індивідуальний план, йому надається час до перескладання для виконання всіх вимог допуску. Студент має право на два перескладання. При повторному перескладанні заліку його у студента може приймати комісія, яка створюється директором ННІМП. Оцінка комісії є остаточною. У випадку отримання студентом 0 балів (неприйнятно), що тягне відрахування за невиконання навчального плану. Для отримання додаткових балів, студент повинен надати копію сертифіката або друкованої публікації чи письмове повідомлення видавця, про прийняття до друку публікації. Тематика публікації (вебінара, курсу) повинна відповідати змісту дисципліни, при цьому студенту зараховується додаткові бали замість балів за виконання суміжних за тематикою практичних робіт. Максимальна кількість додаткових балів, що можуть бути зараховані за дисципліну – 10 балів. Разом це є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимальна кількість балів – 100, мінімальна кількість балів – 60.

Форми контролю / Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ:	
<i>Робота на заняттях, у т.ч.</i>	
участь у експрес-опитуванні	за кожну правильну відповідь - 0,5 бали
доповідь з презентацією за тематикою самостійної роботи	за кожну презентацію (реферат) максимум – 5 балів (оцінка залежить від повноти розкриття теми, якості інформації, самостійності та креативності матеріалу, якості презентації і доповіді)
усне опитування, тестування	за кожну правильну відповідь – 0,2 бали
участь у обговоренні ситуаційного завдання, навчальній дискусії	за кожну участь - 0,5 бали
Додаткова оцінка за видами діяльності за тематикою дисципліни	
Участь у вебінарах, тренінгах	за кожні 0,1 кредити (3 год.) участі з отриманням сертифікату - 3 бали
Тези доповіді за участю у конференції	за кожні тези, які опубліковані - 3 бали
Стаття у виданні в Україні	за кожну статтю, яка опублікована - 5 балів
Стаття у іноземному виданні	за кожну статтю, яка опублікована - 8 балів
ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ: диференційований залік	Згідно критеріїв оцінювання

ПІДСУМКОВА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНУ

бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка /затис в
------	---------------------	-----------------------	-----------------

			<i>екзаменаційній відомості</i>
90-100	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає силабусу дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу, передбаченого силабусом, або студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в силабусі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.	Відмінно / Зараховано (А)
82-89	Студент демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає силабусу дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни	Добре / Зараховано (В)
75-81	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає силабусу дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/ розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.	Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом силабусу дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.	Добре / Зараховано (С)
67-74	Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений силабусом дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни	Задовільно / Зараховано (D)
60-66	Студент має певні знання, передбачені в силабусі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних / індивідуальних / контрольних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами	Середній Є мінімально допустимим у всіх складових силабусу дисципліни	Задовільно / Зараховано (Е)
35-59	Студент може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що силабус дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутня.	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формулюються при вивченні дисципліни	Незадовільно з можливістю повторного складання) / Не зараховано (FX) <i>В залікову книжку не проставляється</i>
0-34	Студент повністю не виконав вимог силабусу навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Студент не допущений до здачі заліку	Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням / Не допущений (F) <i>В залікову книжку не проставляється</i>